

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobce: O. P., narozen X,
státní příslušnost Ukrajina,
pobytem X,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 7, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2021, č. j. OAM-386/ZA-ZA11-VL14-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 15. 11. 2021, č. j. OAM-386/ZA-ZA11-VL14-2020, se **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 70 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2021, č. j. OAM-386/ZA-ZA11-VL14-2020, jímž žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2. Žalobce v žalobě uvedl, že správní orgán provedl správní řízení v jeho neprospěch, neboť jej provedl pouze formálně bez náležitého prověření důvodů, které uvedl ve správním řízení. Podotkl, že žalovaný zejména neprovedl prověrku tvrzení o nebezpečí, které mu v případě návratu na Ukrajinu hrozí. Dle žalobce se žalovaný neměl odvolávat na informace Ministerstva zahraničních věcí, když mohl požádat zastupitelský úřad České republiky na Ukrajině o prověrku nebezpečí, zejména nebezpečí ze strany policie domovského státu. Dodal, že v České republice žádal o mezinárodní ochranu, neboť ji považuje za bezpečnou zemi, kde bude moci žít a pracovat. Shrnul, že jednání správních orgánů ve věci jeho žádosti bylo zcela formální a odtržené od jeho životního příběhu. Dále uvedl, že uzavřel manželství se Z. K., která má české občanství. Závěrem žalobce konstatoval, že napadené rozhodnutí neodpovídá skutečnému stavu věci.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě stručně zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení a konstatoval, že se situací žalobce dostatečně zabýval a důkladně posoudil všechny skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl. Uvedl, že při posuzování opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel ze spisového materiálu k předchozí žádosti a dále z informací, které shromáždil k politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině a vycházel ze širokého spektra informačních zdrojů. Konstatoval, že na Ukrajině nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žalobce, tedy od července 2019, resp. od prosince 2020, kdy rozhodnutí žalovaného potvrdil Nejvyšší správní soud, k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, svědčící o tom, že by žalobce mohl být v případě návratu na Ukrajinu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Podotkl, že dle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 68/2019 Sb. ze dne 4. 3. 2019, kterou se mění vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, byl doplněn seznam bezpečných zemí původu i o Ukrajinu (s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů). Dodal, že mezinárodní ochrana je zcela výjimečným institutem a vzhledem ke skutečnosti, že žalobce hodlá po uzavření sňatku s občankou České republiky realizovat své právo na rodinný život na území České republiky, je zcela na něm, zda si legálnost svého dalšího pobytu zajistí na základě příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců. Závěrem uvedl, že neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k uváděným žalobním námitkám a navrhl žalobu zamítnout.

Posouzení věci soudem

4. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se po řádném poučení, že může vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.
5. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této

zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

6. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 7. 1. 2019 podal žalobce první žádost o mezinárodní ochranu, kde uvedl, že hlavním důvodem jeho žádosti je válka, neboť nechce bojovat i kvůli svému křesťanskému vyznání. Dne 3. 6. 2021 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 10. 6. 2021 se žalobce dostavil na pracoviště žalovaného, kde poskytl údaje ke své žádosti, o čemž byl sepsán protokol. Žalobce uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, je svobodný a bezdětný. Konstatoval, že nikdy členem politické strany nebyl, ale v letech 2013-2014 byl na Majdanu tlumočnickem pro žurnalisty a je pravoslavného vyznání. V České republice žádá podruhé o mezinárodní ochranu, nikde jinde nežádal. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že jeho důvody jsou totožné s těmi, co uváděl v předchozí žádosti. Dodal, že dle informací od jeho známých na Ukrajině se na něj a na jeho bratra Y., který je také žadatelem o mezinárodní ochranu, vyptávají lidé, kteří jsou někdy oblečeni v uniformách vojenské správy. Uvedl, že pokud bude jeho žádost zamítnuta, podá žalobu, aby mohl v České republice legálně zůstat. Konstatoval, že informace o situaci na Ukrajině shromážděné zastupitelstvím České republiky nevypovídají o tom, co se děje obyčejným lidem. Informace získané od ukrajinské vlády označil za nedůvěryhodné, neboť je přesvědčen, že definitivní ukončení války na Ukrajině není v zájmu ukrajinské vlády a dodal, že nechce jít do války.
8. Ze spisového materiálu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci obstaral Informace OAMP – Ukrajina, Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, červenec 2021; Informace OAMP – Ukrajina, Situace v zemi: Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 30. června 2021. Žalobce se s těmito podklady seznámil a uvedl, že se k nim vyjádří ve stanovené lhůtě, což však neučinil.
9. Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 11. 2021, č. j. OAM-386/ZA-ZA11-VL14-2020, rozhodl, že žádost o udělení azylu je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.
10. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1.

11. Podle ustanovení § 10a odst. 2 téhož zákona, je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.
12. Podle § 11a odst. 1 téhož zákona, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
13. Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.
14. Ve své žalobě žalobce namítal, že žalovaný neprověřil tvrzení žalobce týkající se nebezpečí, které mu hrozí v případě návratu do vlasti. K tomu soud uvádí, že žalovaný se ve svém rozhodnutí situací na Ukrajině zabýval, avšak situace na Ukrajině se změnila ve čtvrtek 24. 2. 2022, kdy na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl mezinárodní ozbrojený konflikt.
15. Krajský soud shledal, že v tomto případě tu jsou podmínky pro prolomení obecné zásady zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož *„[p]ři přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“*
16. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, (dále jen „procedurální směrnice“). Podle tohoto ustanovení členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a *ex nunc* (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu, má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě příslušný krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a *ex nunc* posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.
17. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
18. V tomto případě není pochyb o tom, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení. Přestože žalobce na

tuto skutečnost nepoukázal ani později, soud k ní musel přihlédnout z vlastní iniciativy, a to bez ohledu na dispoziční zásadu, která se ve správním soudnictví obvykle uplatní. Byť z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neplyne požadavek, aby soudy ve správním soudnictví z vlastní iniciativy aktivně dohledávaly případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany, i Nejvyšší správní soud již připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž soudy ve správním soudnictví budou muset přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například *vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 *in fine*). Současná situace na Ukrajině podle soudu představuje přesně takovou situaci. Proto k této skutečnosti soud přihlédl i bez návrhu žalobce.

19. Soud má za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání. Jedná se v tomto případě o jinou situaci, než tomu bylo ve věci řešené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27. Tímto rozsudkem Nejvyšší správní soud vytýkal Krajskému soudu v Brně, že za notorietu považoval vojenskou operaci spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie kontrolované kurdeckými milicemi. Podle Nejvyššího správního soudu se nejednalo o skutečnost, která by byla všeobecně známá, ale spíše o takovou skutečnost, s níž se krajský soud seznámil v rámci své vlastní činnosti, popř. o ní dotčený soudce věděl s ohledem na jeho zvýšený zájem o problematiku zahraniční politiky (viz bod 24 citovaného rozsudku).
20. V případě války na Ukrajině však soud konstatuje, že se o obecně známou skutečnost jedná. Snad každý člověk na světě s přístupem k internetu nebo nezávislým televizním, rozhlasovým či novinovým zprávám o vypuknutí války ví. Nařizování jednání jenom proto, aby soud provedl dokazování ve vztahu k této nové skutečnosti, by nemělo praktický smysl. Absence ústního jednání tak nijak nezasáhne do práv účastníků řízení.
21. Soud nijak nehodnotí intenzitu ozbrojeného konfliktu odehrávajícího se na Ukrajině. Tato nelehká úloha bude na žalovaném. Boje na Ukrajině se již ovšem neomezuji „pouze“ na část Doněcké a Luhanské oblasti, ale dotýkají se velké části jejího území, včetně hlavního města Kyjeva a raketové útoky probíhají i ve Lvovské oblasti. V tomto směru lze odkázat například na předběžné opatření Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. 3. 2022, sp. zn. ECHR 068 (2022), (blíže viz <https://bit.ly/3HxrjKM>). Evropský soud pro lidská práva v něm na návrh Ukrajiny, aby vydal předběžné opatření vůči Rusku kvůli „masivnímu porušování lidských práv ruskými vojsky během vojenské agrese vůči suverénnímu území Ukrajiny“, při vyhovění tomuto návrhu vzal v potaz „*současnou vojenskou aktivitu, která byla zahájena dne 24. února 2022 v různých částech Ukrajiny a domnívá se, že vyvolává skutečné a trvající riziko vážné hrozby porušení práv civilního obyvatelstva zaručených Úmluvou, zejména podle článku 2 (právo na život), 3 (zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání) a 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života) Evropské Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.*“ [přeložil a zvýraznil soud]. Jedná se o natolik významnou změnu poměrů v zemi původu žalobce, že rozhodnutí žalovaného i z toho důvodu nyní jednoduše nemůže obstát.
22. Soud tedy zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu pozdějšího vývoje na Ukrajině, který musel vzít podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice v potaz. Za této situace Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

bude skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžadovat rozsáhlé doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V novém rozhodnutí bude žalovaný muset přihlédnout k aktuální (zejména bezpečnostní a lidskoprávní) situaci na Ukrajině, která tu bude v době jeho rozhodování a jejíž podobu momentálně nelze s ohledem na dramatický vývoj těchto dnů spojený s bezprecedentní vojenskou agresí Ruské federace vůči Ukrajině předvídat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64, bod 34).

23. S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm bude dle § 78 odst. 5 s. ř. s. žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
24. Vzhledem ke shora uvedenému, tj. že soud zrušil napadené rozhodnutí a žalovaný správní orgán následně bude v řízení pokračovat, dalšími žalobními námitkami se již soud podrobněji nezabýval, neboť by to bylo za dané situace předčasné.
25. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 70 Kč za zaplacené poštovné. Jiné náklady žalobci v tomto řízení podle obsahu soudního spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 12. dubna 2022

JUDr. Petr Černý, Ph. D. v.r.
samosoudce